

Kiezen en delen

Kiezen is iets dat je dagelijks honderden keren doet. Kiezen is beslissen of je iets wel of niet doet. Kiezen is ook de basis van onze democratie. Het volk beslist. Van dat volk maak jij deel uit. Je kunt dus deelnemen aan de politiek.

Het volk heeft alles in de wet gezet wat verboden moet zijn. Sommige burgers maken andere keuzes en hebben lak aan wetten en regels. Dat vindt de samenleving niet leuk. Als die keuzes tegen de wet zijn, rekent de rechter ze daarop af.

In deze module leer je over politiek. Je leert over politieke partijen en stromingen. Je leert ook hoe je als burger actief kun zijn in je eigen omgeving. Maar ook hoe je actief kunt zijn in de maatschappij en de politiek. Einddoel is dat jij je bewust bent van je omgeving. Dat je weet wanneer en hoe je kunt meedoen in de maatschappij!

Wat ga je doen?

Je werkt in deze module van Route Burgerschap aan:

- je bereidheid om samen met anderen te werken aan een samenleving waar jij voor staat;
- je kennis van de werking van democratie en politiek;
- je kennis van de wijze waarop de democratie is ingericht;
- je kennis van het juridische stelsel in Nederland;
- je kennis van wetgeving.

Wat leer je?

Je leert:

- hoe je een volwaardig lid van de samenleving wordt;
- welke maatschappelijke problemen er zijn die om een oplossing vragen;
- welke opvattingen er bestaan en belangen er spelen bij het oplossen ervan;
- de kenmerken van de parlementaire democratie, de rechtsstaat en het rechtssysteem;
- hoe je zelf kunt bijdragen aan het oplossen van problemen;
- wetten en regels die het samenleven mogelijk maken.

Inhoudsopgave

Thema 1	Leven in vrede	4
1	Leven in vrede	5
2	Alles op een rijtje	7
3	Thema-opdrachten	7
Thema 2	Vrijheid en veiligheid	8
1	Vrijheid en veiligheid	9
2	Alles op een rijtje	11
3	Thema-opdrachten	11
Thema 3	Aan politiek doen	12
1	Aan politiek doen	13
2	Alles op een rijtje	15
3	Thema-opdrachten	15
Thema 4	Goed dat jij wat anders vindt!	16
1	Maar goed dat jij wat anders vindt	17
2	Alles op een rijtje	20
3	Thema-opdrachten	20
Thema 5	Ons parlement beslist	21
1	Ons parlement beslist	22
2	Alles op een rijtje	24
3	Thema-opdrachten	24
Thema 6	De regering regelt het	25
1	De regering regelt het	26
2	Alles op een rijtje	28
3	Thema-opdrachten	28
Thema 7	Lokale en Europese politiek	29
1	Da's andere koek: gemeente, provincie en Europa	30
2	Alles op een rijtje	33
3	Thema-opdrachten	33
Thema 8	Vrije media	34
1	Vrije media	35
2	Alles op een rijtje	37
3	Thema-opdrachten	37
Thema 9	Onafhankelijke rechtspraak	38
1	Onafhankelijke rechtspraak	39
2	Alles op een rijtje	42
3	Thema-opdrachten	42
Thema 10	Zorg van de Staat	43
1	Zorg van de Staat	44
2	Alles op een rijtje	47
3	Thema-opdrachten	47

1

Leven in vrede

Nederland kleurt Oranje
Hoe 'Oranje' ben jij?

Herdenken
Hoe herdenk jij de doden?

Feest!
Hoe vier jij de vrijheid?

Vrede
Komt er ooit vrede in Palestina?

Staat
Kun je zo maar een Staat beginnen?

Opstand
Wat als je niet bij een Staat wilt horen?

1 Leven in vrede

Als je naar de geschiedenis van Nederland kijkt was er elke eeuw ten minste één oorlog. Hoe zeker ben je dat jij nooit een oorlog mee zult maken?

De Nederlanders die nu leven, kunnen gelukkig zeggen: sinds we in 1945 bevrijd werden, leven we al in vrede. De meesten van ons hebben nooit een oorlog meegemaakt. De oorlogsslachtoffers herdenken we jaarlijks op 4 mei: Dodenherdenking. En de vrede vieren we elke 5 jaar op 5 mei: Bevrijdingsdag.

1 Heb jij al eens mee gedaan aan de Dodenherdenking? Zo ja, hoe dan?

nee, nooit

ja, en wel zo:

2 Heb jij al eens mee gedaan aan de viering van Bevrijdingsdag? Zo ja, hoe dan?

nee, nooit

ja, en wel zo:

Aysan (16) woont ruim twee jaar in Nederland. Samen met haar vader en zusje (10) is ze uit Iran gevlucht, omdat het daar niet meer veilig was voor hen. Ze moesten alles achterlaten, maar toch is Aysan blij: 'Hier is het rustig en is er geen gevaar voor mij. Daarom ben ik liever hier dan in Iran, ook al heb ik soms heimwee'.

Hoe overleef ik ... (zonder) geluk? nr. 1, Vluchtenlingenwerk

Aysan woont met nog zo'n 17 miljoen Nederlanders in een klein landje. Zelfs met al die mensen vindt zij het hier 'rustig'. Misschien vindt ze dat omdat het zo lekker overzichtelijk is: Nederland is een zelfstandig land, waar andere landen zich niet mee bemoeien. Verder hebben de mensen die er wonen iets gemeenschappelijks. Ondanks allerlei culturele verschillen.

3 Hieronder zie je een lijstje dat voor veel Nederlanders geldt. Welke punten gelden ook voor jou?

we zijn nuchter;

we zijn goed in handel drijven;

we zijn dol op koopjes;

we klagen altijd over het weer;

we vinden onszelf 'tolerant';

we verkleeden onszelf als er iets te vieren valt (bijv. voetbal/ carnaval);

we zeggen 'hallo' en 'dag' in de taal van het land waar we op vakantie zijn.

4 Schrijf nog twee dingen waarvan jij vindt dat ze voor (bijna) alle Nederlanders gelden:

1

2

Wij Nederlanders leven in een eigen Staat. Niet alle volken hebben een eigen Staat. Friezen zijn een volk met een duidelijk eigen cultuur en zelfs een eigen taal, maar ze hebben geen eigen Staat. Dat geldt ook voor de meer dan 35 miljoen Koerden. Ze wonen verspreid in meerdere landen.

We spreken van een Staat als aan vier voorwaarden is voldaan:

1 Er is een grondgebied met duidelijke grenzen, meestal bij verdrag vastgesteld;

2 Er is een volk; de bewoners hebben iets gemeenschappelijks;

3 Er is een soeverein gezag; de Staat kan zelf over alles beslissen;

4 Er is een erkenning door andere staten, bijvoorbeeld door de Verenigde Naties (VN).

5 Hieronder staan drie landen en een provincie. Aan welke criteria voor Staat voldoen de genoemde landen en de provincie? Maak de juiste bolletjes zwart:

	Nederland	Palestina	Koerdistan	Friesland
Een begrensde grondgebied	●	○	○	○
Een volk	●	○	○	○
Soeverein gezag	●	○	○	○
Internationale erkenning	●	○	○	○

De terreurbeweging Islamitische Staat (IS) riep in 2014 het 'islamitisch kalifaat' uit. Dat islamitisch kalifaat ligt in delen van Syrië en Irak. Het wordt geleid door de leider van IS. Maar is IS daarmee ook een Staat? Het islamitisch kalifaat voldoet aan drie van de vier voorwaarden om een Staat te zijn. Aan één of enkele van de vier voorwaarden voldoet IS niet.

6 Aan welke voorwaarde(n) voldoet IS niet, denk je?

.....

.....

7 Discussieer met één of meer klasgenoten over (één van) de volgende stellingen (maak het hokje zwart van de stelling die jullie kiezen).

- Palestina moet worden erkend als Staat
- Andere landen moeten zich niet bemoeien met de oorlog in Syrië en Irak
- Andere landen moeten ingrijpen als de regering van een land eigen burgers vermoordt
- Met de komst van vluchtelingen wordt onze vrijheid in Nederland en Europa bedreigd

Beantwoord voorafgaand aan de discussie de volgende vragen:

Wat vind jij van de stelling

- eens
- oneens
- geen mening

Schrijf twee argumenten op die jouw mening ondersteunen.

1

2

8 Na de discussie schrijf je op of je mening over de stelling is veranderd.

Mijn mening is wel/niet veranderd, omdat

.....